

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Miron Aliona,

a judecat recursurile declarate de către inculpatul Gherasimenco Ion și de către avocatul acestuia, Berladean Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Gherasimenco Ion xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.02.2022 – 24.06.2022;

Instanța de apel: 25.07.2022 – 25.10.2022;

Instanța de recurs: 05.01.2023 – 21.11.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Florești din 24 iunie 2022, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Gherasimenco Ion:

- a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.266 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an;

în temeiul Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Gherasimenco Ion a fost liberat de pedeapsă penală stabilită, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.266 Cod penal.

- a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 ani.

A fost dispusă încasarea de la Gherasimenco Ion în beneficiul statului suma de 4 148 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Gherasimenco

Ion, la 06 noiembrie 2021, aproximativ ora 17.50, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, conducând autoturismul de model „Audi 80”, cu numărul de înmatriculare xxxx, pe traseul principal din s. Nicolaevca r-nul Florești, observându-l pe cet. Pazaniuc Serghei, care mergea pe marginea aceleiași traseu, deplasându-se cu viteză sporită, neținând cont de distanța dintre autoturismul pe care îl conducea și pietonul Pazaniuc Serghei, nu s-a isprăvit cu conducerea autoturismului și l-a tamponat pe ultimul. În rezultat, lui Pazaniuc Serghei i-au fost cauzate vătămări corporale sub formă de: traumă craniu-cerebrală deschisă cu otoragie bilaterală, hemoragii în țesuturile moi epicraniene, fractură a bolții și bazei craniului, hemoragii subarahnoidiene, sânge în ventricolii cerebrale; traumă închisă a toracelui cu fracturi complete directe și indirecte a coastelor bilateral, cu hemoragii în țesuturi moi adiacente cu lezarea pleurei, rupturi și contuzii pulmonare, sânge în căile respiratorii, hemoragii benziforme sub endocard (pete Minakov), hemotorax bilateral (volum total 900 ml); traumă închisă a abdomenului cu rupturi ale ficatului, rupturi ale aparatului ligamentar de susținere a organelor interne, hemoperitoneum (400 ml); traumă închisă a membrului inferior drept cu echimoză, excoriații, fractura închisă a tibiei și fibulei pe dreapta, 1/3 inferioară, care conform raportul de expertiză judiciară medico-legală nr.202121C0003 din 06.11.2021, se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima a decedat la fața locului.

După comiterea accidentului rutier, Gherasimenco Ion, fiind supus testării alcoolscopice, prin tichetului alcooltest „Drager” nr.261 din 06.11.2021, s-a constatat că concentrația de alcool în aerul expirat a constituit 0,85 mg/l.

Gherasimenco Ion, a ignorat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009, prevăzute de pct.45 alin.(1) „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul..., ținând permanent seama de următorii factori: lit. a) „starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția”; b) „dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase”; lit. d) „situația rutieră”, alin.(2) „... în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” pct. 14 lit. a) „Conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate ...”, încălcări care sunt în legătură directă cu comiterea accidentului rutier în cauză și consecințele survenite.

Prin acțiunile sale, Gherasimenco Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(4) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate.

Tot el, 06 noiembrie 2021, aproximativ ora 17.50, conducând autoturismul de model „Audi 80”, cu numărul de înmatriculare xxxx, pe traseul principal din s. Nicolaevca r-nul Florești, după ce a încălcat regulile de securitate a circulației manifestată prin tamponarea cet. Pazaniuc Serghei, în rezultatul cărui fapt ultimului i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, a staționat și după ce la observat pe Pazaniuc Serghei cu vătămări corporale, intenționat, a părăsit locul accidentului rutier și a condus autoturismul pe câmpul amplasat în extravilanul s. Valea Rădoaiei, r-nul Florești, unde a fost depistat de către angajații de poliție din

cadrul IP Florești. Gherasimenco Ion a ignorat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr.357 din 13.05.2009, prevăzute de pct.12 alin.(1) Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: lit. a) să oprească imediat vehiculul semnalizându-l în conformitate cu punctul 37 subpunctul 1) litera a) sau subpunctul 2) din prezentul regulament; g) să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea lucrătorilor de poliție.

Prin acțiunile sale intenționate, Gherasimenco Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.266 Cod penal - părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației, care a provocat urmările indicate la art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care **Lazareno Andrei Ion (?)** să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor art.art.264 alin.(4), 266 Cod penal. În baza art.266 Cod penal a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și a-l libera de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea amnistiei. În baza art.264 alin.(4) Cod penal, a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Conform art.72 alin.(2) Cod penal, pedeapsa a o executa în penitenciar de tip deschis.

În motivarea apelului a invocat (*f.d.182 verso*) că:

- instanța de fond din motive neîntemeiate i-a numit inculpatului o pedeapsă prea blândă și inequitabilă, care nu corespunde categoriei și gravității faptei comise;

- nu s-a ținut cont de caracterul social periculos al faptei comise, de consecințele care au survenit în urma comiterii infracțiunii și în cele din urmă de faptul că infracțiunea săvârșită a provocat urmări grave fapt probat prin mijloacele de probă cercetate în instanța de judecată și cele anexate la cauza penală;

- la stabilirea pedepsei, instanța de judecată n-a ținut cont de stipulările art.61 Cod penal, conform căruia pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane;

- prin aplicarea unei pedepse prea blânde față de inculpat, nu s-a realizat echitatea socială și s-ar putea afirma că nu s-a atins și scopul de "exemplaritate" al pedepsei penale, înțelegând prin aceasta că fermitatea, promptitudinea și intransigența cu care urma să fie pedepsit Gherasimenco Ion, avea ca scop exercitarea unei influențe pozitive asupra altor indivizi care v-or fi determinați astfel să nu săvârșească infracțiuni, știind cu certitudine că pedeapsa este inevitabilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2022, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința, în latura pedepsei penale, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Gherasimenco Ion recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală și acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Gherasimenco Ion în baza art.art.264 alin.(4) și 266 Cod penal.

Referitor la pedeapsa stabilită pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, instanța de apel a apreciat că, există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de inculpat.

Instanța de apel a considerat că, deși este prerogativa instanței să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia, totuși, instanța trebuia să dea o motivare suplimentară – anume din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa cu închisoare.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, relevante sunt și argumentele din apelul acuzatorului de stat. A mai menționat că, aplicarea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu, cazul să o acorde.

Astfel, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de apel a conchis că, urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptei săvârșite de către inculpat, de personalitatea inculpatului, comportamentul acestuia până și după comiterea faptei, de faptul că a decedat o persoană în urma accidentului rutier și astfel, reeducarea inculpatului este posibilă doar cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

Totodată, instanța de apel a reținut că, aprecierea instanței nu se poate baza doar pe unele *elemente dispersate*, de genul că nu are antecedente penale.

Reieșind din soluția adoptată de instanța de fond și raționamentele puse la baza acesteia, instanța de apel concluzionează că la stabilirea pedepsei în privința inculpatului instanța nu a avut în vedere criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.61 și 75 Cod penal, nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, care fiind analizate per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a ei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către inculpatul Gherasimenco Ion, prin care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

În dezvoltarea argumentelor recursului susține că, instanța de apel greșit a admis apelul, deoarece în speță nu există careva interdicții pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite. Instanța de apel nu și-a argumentat (motiva) soluția privind excluderea prevederilor art.90 Cod penal.

Consideră că, în speță, este posibilă și temeinică suspendarea executării

pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității ca în termenul de probațiune, prin comportament exemplar și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat. Anume astfel se va oferi o mai bună protecție intereselor societății, decât izolarea lui de societate, întrucât infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, a recunoscut săvârșirea faptelor incriminate și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, lipsesc circumstanțele agravante și sunt prezente circumstanțe atenuante, nu are antecedente penale și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, pentru prima dată a fost atras la răspundere penală – pentru săvârșirea unei infracțiuni din imprudență, este tânăr, se caracterizează pozitiv, s-a căit sincer, succesorul legal nu are careva pretenții, are doi copii minori la întreținere, precum și concubina este invalid de gradul doi.

Având în vedere acest concurs de circumstanțe, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, or, în speță este incident institutul suspendării condiționate a executării pedepsei. Însă, nu este clar care au fost acele motive concrete de care s-a condus instanța de apel, care au servit temei de a schimba soluția instanței de fond.

În continuare, recurentul a indicat că instanța de apel a admis apelul procurorului, justificând-u-și soluția prin operarea cu motive „generale și abstracte”, fără a se referi la probe sau circumstanțe concrete și personalitatea inculpatului Gherasimenco Ion, prin ce instanța de apel a admis o ingerință în cursul normal al justiției, or, o decizie extrem de laconică care nu menționează nici-o dispoziție legală și/sau o circumstanță factologică prin care să se justifice aplicarea pedepsei cu închisoarea, nu oferă o protecție suficientă împotriva arbitrarului.

În astfel de circumstanțe, fără echivoc se constată caracterul nemotivat al deciziei recurate. Or, din conținutul deciziei rezultă că, acesta nu conține o expunere clară și motivată asupra existenței și seriozității aplicării pedepsei cu închisoarea în detrimentul suspendării condiționate a executării pedepsei. Hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, temei de recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, în privința căreia instanța de recurs având posibilitatea să exercite controlul judiciar, urmează să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la temeiurile prevăzute de lege pentru admiterea apelului procurorului. Nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern (art.427 alin.(1) pct. 6) Cod procedură penală) implică în principiu o încălcare a art.6 § 1 (*cauza DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei*, § 61).

De asemenea, *motivarea insuficientă* efectuată de instanța de apel, *se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată* și reprezintă temei legal de a admite recursul. La caz, nu se poate face abstracție de faptul că în lumina jurisprudenței CtEDO, motivarea unei hotărâri judecătorești are în mod deosebit scopul de a demonstra părții că a fost ascultată și astfel să contribuie la o mai bună acceptare a deciziei (*cauza Hadjianastassiou împotriva Greciei*, hot. din 16 decembrie 1992, § 33; *cauza Taxquet împotriva Belgiei*, hot. din 16 noiembrie 2010, § 91).

În speță, inculpatul nu a beneficiat nici de un răspuns, care să-i permită să înțeleagă motivele casării sentinței instanței de fond, prin urmare - instanța de apel eșuând să-și respecte obligația de a motiva decizia art.6 din Convenția Europeană).

Instanța de apel doar formal a făcut referință la prevederile art.7, 61, 75 și art.90 Cod penal, însă deficitar a motivat excluderea suspendării executării pedepsei

stabilite prin sentința. Or, prima instanță corect și obiectiv a motivat soluția de a dispune aplicarea prevederilor art.90 Cod penal. Astfel, în sentință este argumentat că: întrucât infracțiunea a fost săvârșită din imprudență, inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor incriminate și a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, lipsesc circumstanțe agravante și sunt prezente circumstanțe atenuante, la evidenta medicului narcolog și psihiatru nu se află, nu are antecedente penale și a contribuit la descoperirea infracțiunii.

Având în vedere acest concurs de circumstanțe generate, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, fiind rațională aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei, conform prevederilor art.90 Cod penal

5.1. Avocatul Berladean Lilia în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs, solicită casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului și menținerea în această parte a sentinței primei instanțe.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea susține că, pedeapsa stabilită de către instanța de apel inculpatului în baza infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, este prea aspră, or, la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

A subliniat că, condamnarea inculpatului cu executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare poate crea un sentiment de repulsie, cauzând suferințe nu doar inculpatului și nu va putea atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, or, pentru corectarea și reeducarea lui nu este absolut necesară privarea de libertate.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursurilor depuse, și a pledat pentru respingerea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.61, 75 Cod penal, astfel că, decizia contestată conține motive pe care se întemeiază soluția.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează a fi admise, din considerentele ce succed.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul, casând parțial hotărârea

atacată, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel în cazul când eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată reține că, este pertinent în speța dată temeiul pentru recurs invocat de către recurenți și prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr.246 din 31.07.2023.

Din analiza argumentelor invocate în recursuri, rezultă că recurenții își exprimă dezacordul său cu pedeapsa stabilită inculpatului Gherasimenco Ion de către instanța de apel, prin care: Gherasimenco Ion Vladimir recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i se aplică pedeapsa sub formă de 4 (patru) ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În acest context, instanța de recurs reține că, prin sentința primei instanțe, Gherasimenco Ion a fost condamnat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 4 ani.

Ulterior, judecând cauza în ordine de apel, instanța a admis apelul procurorului și a casat sentința în partea stabilirii pedepsei, pronunțând o hotărâre nouă în această parte, prin care: Gherasimenco Ion Vladimir recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal și în baza acestei Legi, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i se aplică pedeapsa sub formă de 4 (patru) ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Analizând decizia recurată, completul de judecată constată că, la baza soluției sale **instanța de apel** a invocat doar temeuri de ordin generic, concluzionând că - pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, este neproportională consecințelor faptei comise și prin urmare, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane, menționând totodată despre pericolul social al faptei, neluând în considerație pericolul cauzat, infracțiunea comisă de inculpat atribuind-u-se la categoria celor grave.

Din conținutul deciziei instanța de apel se remarcă faptul că, prima instanță nu a dat o motivare suplimentară – din care considerente a dedus că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite. Suplimentar, instanța de apel a statuat asupra nemotivării concluziilor privitor la aplicarea art.90 Cod penal în privința inculpatului. În acest sens, instanța de apel consideră că „... *instanța de fond a stabilit o pedeapsă prea blândă, deoarece nu a luat în considerare în deplină măsură gravitatea infracțiunii săvârșite de către acesta, de circumstanțele și motivul comiterii acesteia, de faptul că a decedat persoana în urma accidentului rutier, de persoana inculpatului, care a recunoscut vina și anterior nu a fost judecat.*”

Argumentarea din decizie precum că (f.d.203 verso), suspendarea executării pedepsei ... *este o facultate a instanței de judecată...*, prezintă o expunere neargumentată și fără un suport legal

Completul de judecată reține că, la baza deciziei instanței de apel stau de fapt,

circumstanțe ale cauzei și materiale verificate și cercetate de către instanța de fond, care au fost apreciate de către prima instanță - la adoptarea sentinței, iar careva date, informații sau circumstanțe noi nu au fost indicate de către instanța de apel.

Mai mult, în virtutea prevederilor din art.409 și 414 Cod de procedură penală, instanța de apel nu putea să-și bazeze soluția adoptată pe circumstanțe care nu au fost supuse cercetării judecătorești în ședința de judecată la examinarea cauzei în ordine de apel. Or, potrivit procesului verbal, la examinarea cauzei penale în ședința de judecată (f.d.195-198), instanța de apel nu a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță, adică nu a respectat prevederile art.414 alin.(2) Cod de procedură penală. La fel, instanța de apel nu a respectat nici prevederile art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, întemeind-u-și concluziile sale pe probe care nici nu au fost verificate în instanța de apel. Mai mult, deși la examinarea cauzei, instanța de apel a admis demersul apărătorului și a dispus anexarea la materialele cauzei declarația succesului părții vătămate – Brasnueva Ludmila, în decizie a evitat să se expună asupra acestui fapt.

În situația creată, completul de judecată consideră că, soluția instanței de apel este una nejustificată, deoarece inculpatului ia fost aplicată o pedeapsă mai aspră, fără a se constata suplimentar careva circumstanțe agravante, ba chiar ignorând-u-se chiar și circumstanțe atenuante evidente, reținute de către prima instanță.

Simpla motivare reținută în decizia recurată în mod unilateral – adică, *de fapt din oficiu*, precum că, pedeapsa aplicată de către instanța de fond, este una absolut insuficientă, bazată doar pe argumente de ordin generic (în apelul procurorului lipsind invocarea unor temeuri concrete, care ar impune-permite ”răsturnarea” concluziilor referitoare la individualizare și suspendare a pedepsei) .

De vreme ce instanța de apel reține că, la stabilirea pedepsei penale urmează a se respecta principiul individualizării, în același timp – instanța își bazează soluția pe argumente contrare acestui principiu, în plus, pe motive ce depășesc conținutul apelului, dispunând agravarea situației inculpatului Gherasimenco Ion.

Art.75 Cod penal, stipulează criteriile generale de individualizare a pedepsei prin care se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de judecată poate stabili că, scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin executarea efectivă a acesteia, însă în formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea acestuia, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta și reeduca doar prin executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea în

acest sens, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de apel.

Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Instanța de recurs reține că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.art.62 - 71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

După individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei poate fi atins și prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

Tot aici se menționează că, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, conform art.90 alin.(1) Cod penal, indicând numaidecât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probațiune.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de apel, completul de judecată constată că, la stabilirea pedepsei în privința inculpatului Gherasimenco Ion, instanța de apel declarativ sa expus că, a luat în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.61 și 75 Cod penal.

De fapt, *instanța de apel nu a combătut argumentele expuse în sentință*, or, prima instanță a motivat soluția sa, menționând că: a ținut seama de faptul că inculpatul a conștientizat cele săvârșite, anterior nu a fost judecat, are loc permanent de trai, are doi copii minori la întreținere, concubina are gradul II de dizabilitate, a restituit prejudiciul cauzat succesorului părții vătămate decedate, Brasnueva Liudmila, care l-a iertat, solicitând stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, de faptul că infracțiunea din categoria celor grave imputate inculpatului a fost comisă din imprudență, modul cum a fost săvârșită, or, circumstanțe care, *per ansamblu*, au permis instanței de fond să concluzioneze despre posibilitatea și raționamentul stabilirii unei pedepse cu suspendarea condiționată – pe un termen de probațiune, a

executării acesteia.

Stabilirea duratei ori a quantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

În acest context, așa cum rezultă din textul sentinței, instanța și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului, concluzionând că scopul educativ al pedepsei poate fi atins și fără privarea de libertate a inculpatului Gherasimenco Ion, acordându-i o șansă de a se reabilita în fața societății.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Astfel, argumentarea că, ... aplicarea suspendării executării pedepsei este o facultate..., nu poate fi acceptată ca un răspuns la practica judiciară și respectare a cerințelor din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și anume – a dreptului ca hotărârea judecătorească să fie clar motivată.

În contrariu argumentării din sentință, instanța de apel doar prin fraze de ordin generic (pct.11 din decizia recurată), concluzionează despre necesitatea casării sentinței în latura pedepsei penale (de fapt, stabilind aceeași pedeapsă de patru ani închisoare în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport). Despre excluderea suspendării condiționate, în partea dispozitivă a deciziei, lipsește vreo mențiune, iar în partea constatatoare a deciziei recuarte se motivează doar că – executarea pedepsei trebuie să fie reală, însă nu se argumentează că ar urma să fie casată sentința, în partea aplicării art.90 Cod penal.

În contextul celor descrise, ținând cont de aceste împrejurări și având în vedere atât principiul prevăzut în art.4 Cod penal – umanismul legii penale, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, completul de judecată ajunge la concluzia că, instanța de apel fără a expune o motivare legală și clară, greșit a admis apelul declarat de procuror, casând sentința adoptată de instanța de fond în partea ce tine de aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată pe un termen de probă de 4 ani în privința lui Gherasimenco Ion, deoarece careva interdicții la aplicarea art.90 Cod penal, instanța de recurs nu a stabilit.

Totodată, este necesar de menționat că, în apelul declarat, procurorul nu invocă nici un argument referitor la casarea sentinței în partea stabilirii în calitate de pedeapsă principală și a **privării** de dreptul de a conduce mijloace de transport, deși potrivit art.art.62 alin.(1) lit. b¹), 65¹ Cod penal – privarea și anulare dreptului de a

conduce mijloace de transport sunt categorii diferite de pedeapsă penală. Însă, instanța de apel a aplicat cea de a doua categorie de pedeapsă (anularea...), fără să argumenteze oarecum soluția adoptată.

Reieșind din cele expuse - sunt întemeiate argumentele recurențelor cu privire la faptul că, stabilindu-i lui Gherasimenco Ion în mod repetat pedeapsa, instanța de apel pronunțat o decizie nemotivată, fără a argumenta soluția adoptată cu invocarea unor temeuri clare, bazându-se doar pe critici aduse vizavi de sentința primei instanțe și fraze lipsite de respectarea principiului individualizării pedepsei penale, (de genul ... pericolul cauzat prin infracțiune). Totodată, instanța de apel doar a transcris în decizia sa conținutul art.art.61, 75 Cod penal, fără a se expune - în ce constă concret aplicarea acestora.

Cele menționate supra, constituie o eroare de drept prescrisă de pct. 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, instanța de apel incorect individualizând pedeapsa în privința inculpatului Gherasimenco Ion.

Din considerentele expuse, completul de judecată conchide că, temeiul invocat de recurenți, și-a găsit confirmare la judecarea recursurilor, prin urmare, recursurile urmând a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei penale în aceeași instanță de apel.

8. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Admite recursurile declarate de către inculpatul Gherasimenco Ion și avocatul acestuia, Berladean Lilia, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui *Gherasimenco Ion xxxx* și cu dispunerea rejudecării cauzei penale la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Gherasimenco Ion xxxx urmează a fi eliberat din instituția penitenciară, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Miron Aliona